

напрямків розвитку удосконалення методології підсистеми економічного моніторингу в системах стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації суб'єктів агропродовольчої сфери виходячи із вимог функціонально розвинутої обробки інформаційних даних спеціального призначення (технічні параметри, якісні характеристики).

В умовах сучасної обробки інформації на сам перед зростають вимоги до способу описання найменувань показників, із якими виникає потреба оперувати в процесі вирішення обліково-економічних і аналітичних задач. Справа в тому, що будь-якому із показників можна надати декілька визначень, які розкривають його значення із різних сторін. Така розбіжність у визначеннях показників доволі типова для традиційної методології підсистеми економічного моніторингу та виступає наслідком не тільки заміни у змісті показника одних характеристик іншими, що цілковито виправдано, але і пропущенням окремих якісних характеристик. На практиці це призводить до неоднозначного тлумачення показників, а також до того, що, користуючись такими неповними визначеннями, неможливо або, по меншій мірі, дуже важко надати кількісну та якісну оцінку того або іншого показника і інше.

Особливо гостро відчувається недолік визначень змісту показників при розробленні програм вирішення задач функції моніторингу, коли формалізація обліково-економічних і аналітичних розрахунків вимагає врахування повного переліку характеристик кожного показника. Практика показує, що приведені в методології найменування показників повинні містити наступні основні якісні характеристики: об'єкт; процес або стан; функцію системи регулювання; спосіб розрахунку (формальна характеристика); суб'єкт; час та одиницю вимірювання. Наведемо приклад схеми найменування показника у наступному виді (рис. 1).

<u>Плановий</u>	<u>обсяг</u>	<u>виробництва</u>
функція регулювання	формальна характеристика	процес
<u>готової продукції</u>	<u>по суб'єкту</u> <u>за рік</u>	<u>тис. грн.</u>
об'єкт	суб'єкт час	одиниця виміру

Рис. 1. Приклад схеми найменування показника і критерію ефективності (якості)

Не суворе описання найменувань показників і критеріїв ефективності (якості) та пропущення в них якої-небудь ознаки неминує веде до труднощів в процесі програмування і, як правило, вимагає внесення уточнень до первісної постановки конкретного завдання і ін.

Досить важливим моментом, який також повинен бути врахований в методології підсистеми економічного моніторингу, виступає присвоєння кожному із показників та критеріїв єдиного умовного позначення у вигляді літерного символу. Ця вимога в традиційних теоретико-методологічних матеріалах із моніторингу не завжди виконується, що при формуванні і впровадженні функції забезпечення підсистеми економічного моніторингу вносить додаткові складності в роботу з написання та встановлення задач, інше.

Антоніна ФАРІОН

Тернопільський національний економічний університет

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРІОРИТЕТИ У РЕФОРМУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОБЛІКУ

Пріоритетним завданням будь-якої держави є регулювання її ринку праці, де практична складова здебільшого базується на фіксованих тарифних ставках і є неефективною. Альтернативою для України може бути досвід таких європейських країн як: Німеччина, Франція, Швеція, Ірландія. В цих країнах системи оплати праці спрямовані на забезпечення раціональної організації праці та стимулювання до покращення якісних показників виробничого процесу.

Проаналізувавши європейський ринок праці та рівень заробітної плати, який є показником рівня життя населення та одним із основних орієнтирів, на який звертають увагу при оцінці стану економіки країни, доцільно звернути увагу на ряд таких особливостей в країнах ЄС. У країнах Європейського Союзу, станом на 2015р., найнижча мінімальна заробітна плата становила: у Болгарії – 184 євро, найвища – у Люксембурзі – 1 923 євро. В Україні мінімальна зарплата становить 1 378 грн., тобто 45 євро (за поточним курсом). Українська “мінімалка” у чотири рази менша від найнижчої в країнах ЄС, і майже в 54 рази нижча відповідно від найвищої. Мінімальна зарплата у січні 2016 р. – менше 500 євро на місяць, – крім Болгарії, зафіксована в Румунії (218 євро), Литві (300 євро), Чехії (332 євро), Латвії (360 євро), Словаччині (380 євро), Естонії (390 євро), Хорватії (396 євро) і Польщі (410 євро). Розмір “мінімалки” у п’яти країнах ЄС коливається від 500 до 1000 євро: Португалії (589 євро), Греції (683 євро), Мальті (720 євро), Іспанії (756 євро) і Словенії (790 євро). Понад 1000 євро в місяць отримують: у Великій Британії (1 379 євро), Франції (1 458 євро), Ірландії (1 462 євро), Німеччині (1 473 євро), Бельгії та Нідерландах (по 1 502 євро) і у Люксембурзі (1 923). Серед країн-кандидатів на членство в ЄС найнижчий рівень мінімальної зарплати в Албанії – 157 євро [1].

З такими підходами і методами щодо організації розрахунку оплати праці, виникає питання чи зможе мінімальна зарплата в Україні хоча б наблизитися до найнижчої в Європі. У 2016 р. окрім змін до Податкового кодексу, внесено низку змін до Закону про ЄСВ, де відповідна ставка становитиме 22% і застосовуватиметься до усіх видів доходів, на які раніше нараховувався ЄСВ. Виняток становитимуть тільки спеціальні ставки нарахування ЄСВ для інвалідів (8,41%, 5,3% і 5,5%), які залишатимуться без змін.

Водночас у 2016 році скасовується і визначення класу професійного ризику для роботодавців та відповідні перевірки з боку Фонду соцстрахування щодо правильності такого визначення.

Максимальна величина місячного доходу, на який нараховується ЄСВ, становитиме не 17, а 25 прожиткових мінімумів. При цьому, якщо база нарахування ЄСВ не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума ЄСВ, як і раніше, розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки ЄСВ (тобто 22%) [2]. Підрахування показали, що можуть бути вивільнені суми у розмірі від 197,05 до 6489 грн. із розрахунку на одного працівника, де дані кошти можуть бути спрямовані на збільшення зарплати працівникам і позбавлення проблем пов’язаних з індексацією.

В усіх європейських країнах протягом останнього десятиліття суттєво зросла мінімальна заробітна плата. За абсолютним показником найбільшого зростання вдалося досягти Ірландії – 388.7\$; у 2004 році мінімальна зарплата становила – 1073.15\$, а в 2015 – 1461.85\$. Сусідні країни – Польща та Словаччина, за останнє десятиліття, зробили суттєвий стрибок мінімальної заробітної плати, підвищивши її більш ніж вдвічі. Ще більшого успіху вдалося досягти прибалтійським країнам, наприклад, Латвія підняла мінімальну заробітну плату починаючи з 2004 більш ніж втричі – з 118.96\$ у 2004 до 360\$ у 2015 [3].

В 2010 р. була створена стратегія “Європа-2020”, яка встановлює конкретні орієнтири, які повинна досягти Європа до 2020 р., де одним із основних факторів зміцнення економіки та підвищення економічного зростання є вдосконалення ринку праці, а саме підвищення добробуту громадян.

На превеликий жаль, неналежна увага влади в Україні до міцності національної грошової одиниці має вкрай негативний вплив на економічні показники, звідси й на курс гривні та розмір мінімальної заробітної у еквіваленті до іноземних валют.

Література:

1. Які мінімальні зарплати отримують в Євросоюзі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tsn.ua/groshi/yakiminimalni-zarplati-otrimuyut-u-yevrosoyuzi>